

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

30.01.2022 | 21:25

Πρόταση μομφής: Όταν «δυσπιστούμε» στα αυτονόητα

Μια ζωτική αδυναμία άσκησης ουσιαστικής πολιτικής κριτικής και γόνιμης αντιπολίτευσης

 Αργύρης Αργυριάδης

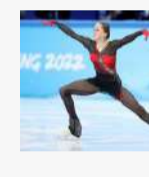
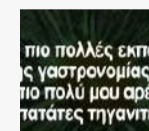
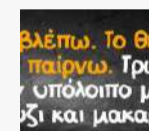
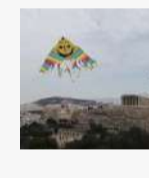
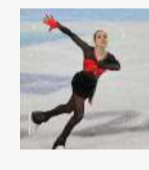
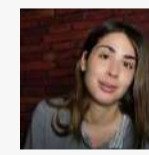

© ΤΑΤΙΑΝΑ ΜΠΟΛΔΡΗ/ΕΥΡΟΚΙΝΗΣΙ

A-A+

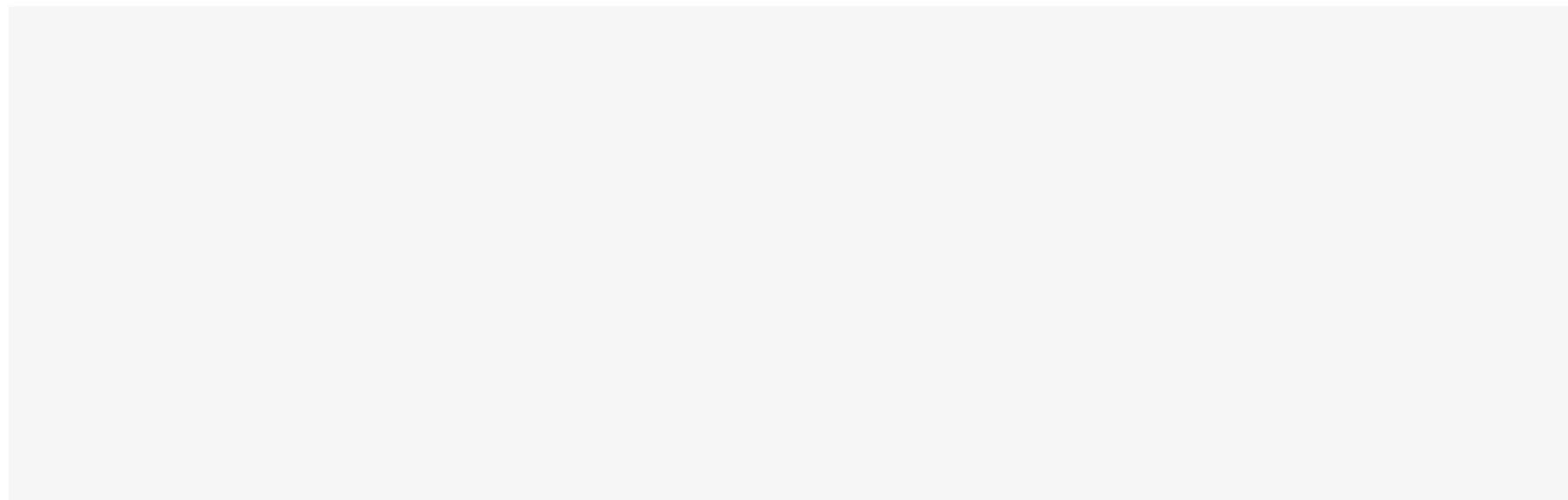
NEWSLETTER

Κάντε εγγραφή για το ημερήσιο newsletter

Διεύθυνση Email

ΔΗΜΟΦΙΛΗ**Cosmic Telegram** 21:03**Τα Ζώδια της Δευτέρας**
07.02.2022**Ελλάδα** 20:41**Κούγιας: Όπου μπλέκει ο Τριανταφυλλόπουλος υπάρχει αθώωση****Αθλητισμός** 13:14**Καμίλα Βαλιεβα: Πέτυχε τετραπλό άλμα στο πατινάζ - Εγραψε ιστορία****Viral Now** 06:48**Τα YOLO της Δευτέρας**
07.02.2022**Viral Now** 06:47**Τα YOLO της Τρίτης**
08.02.2022**Ελλάδα** 11:29**Πότε πέφτει η Καθαρά Δευτέρα φέτος - Ποια τριήμερα έρχονται****Αθλητισμός** 16:44**Καμίλα Βαλιεβα: Ρώσικος θρίσμβος στο καλλιτεχνικό πατινάζ****Viral Now** 10:31**Κρεμλίνου: Δεν είμαι εγώ στα ροζ βίντεο αλλά κοπέλες που μοιάζω****Cosmic Telegram** 11:43**Τα Ζώδια της εβδομάδας | 7-13 Φεβρουαρίου 2022****Σχόλιο για την πρόταση δυσπιστίας κατά της κυβέρνησης που υπέβαλε ο Αλέξης Τσίπρας και οι βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ.**

Στο κοινοβουλευτικό σύστημα, η κοινοβουλευτική πλειοψηφία δύναται και πρέπει – από θεσμικής απόψεως – να λειτουργεί ως ενιαίο κέντρο εξουσίας με την Κυβέρνηση συμβάλλοντας στην υλοποίηση ενός συνεκτικού πλαισίου που συναπαρτίζει τη γενική πολιτική της χώρας, δίχως να υπονομεύει το ρόλο και τη λειτουργία, συλλήβδην, του κοινοβουλευτισμού, ως διακριτή μορφή μιας εκ των τριών εξουσιών. Η έκφραση της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας διασφαλίζεται μέσω του μηχανισμού του κομματικού ανταγωνισμού.

Στην Ελλάδα, το κοινοβουλευτικό σύστημα αναγνωρίζεται ως συνθήκη του πολιτεύματος μετά το λόγο του Θρόνου το 1875, με τον οποίο εξαγγέλθηκε η αρχή της δεδηλωμένης. Η κοινοβουλευτική αρχή κατοχυρώθηκε ρητά στο άρθρο 89 του Συντάγματος του 1927 και εν συνέχεια στο άρθρο 78 του Συντάγματος του 1952. Τέλος, προβλέφθηκε ρητά στο Σύνταγμα του 1975 που ισχύει σήμερα, με τροποποιήσεις, στη χώρα μας. Στο πλαίσιο του θεσπισθέντος μονιστικού κοινοβουλευτικού συστήματος, η Κυβέρνηση δεν ευθύνεται πολιτικά έναντι του αρχηγού του κράτους, αλλά αποκλειστικά έναντι του Κοινοβουλίου. Ειδικότερα, στην Ελλάδα, το κοινοβουλευτικό σύστημα διακρίνεται από την υπερέχουσα θέση του πρωθυπουργού, με περιορισμένης ισχύος θεσμικά αντισταθμίσιμα. Ένα από αυτά είναι η πρόταση δυσπιστίας (άλλως μομφής) που κατά τεκμήριο συνιστά το ισχυρότερο μέσο κοινοβουλευτικού ελέγχου που διαθέτει η αντιπολίτευση.

Η πρόταση δυσπιστίας μπορεί να κατατεθεί είτε συλλογικά κατά της Κυβέρνησης συνολικά είτε ατομικά κατά μεμονωμένου μέλους της (άρθρο 84 παρ. 2 εδ. α' Σ), αλλά όχι κατά υφυπουργού. Η πρόταση κατατίθεται κατά το άρθρο 84 παρ. 2 υποπαρ. 2 Σ από τους Βουλευτές, υπογεγραμμένη τουλάχιστον από το 1/6 του όλου αριθμού των Βουλευτών (50 Βουλευτές με την σημερινή σύνθεση της Βουλής των 300 Βουλευτών) σε αντίθεση με την πρόταση παροχής ψήφου εμπιστοσύνης, την οποία ζητεί η Κυβέρνηση υποχρεωτικά μία φορά μετά την ορκωμοσία του Πρωθυπουργού και οποτεδήποτε άλλοτε το κρίνει σκόπιμο (άρθρο 84 παρ. 1 εδ. β' Σ). Κατά κανόνα η πρόταση δυσπιστίας προέρχεται από το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν μπορούν να υπογράψουν και Βουλευτές άλλων κομμάτων. Συνήθως, υπογράφεται από το σύνολο των μελών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του κόμματος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης με επικεφαλής τον Αρχηγό του.

Η πρόταση δυσπιστίας καθεαυτή εμπίπτει στο σκληρό πυρήνα του συντάγματος, δηλαδή στις μη αναθεωρητέες διατάξεις του και δεν μπορεί να καταργηθεί ή δυσχερανηθεί από τον μελλοντικό αναθεωρητικό νομοθέτη. Ταυτόχρονα αποτελεί οργανωτική εξειδίκευση του προβλεπόμενου στο Σύνταγμα (άρθρο 85) μηχανισμού απονομής ατομικής και συλλογικής ευθύνης των μελών της Κυβέρνησης για πράξεις ή παραλείψεις κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Ειδικότερα στοχεύει στην αμφισβήτηση της νομιμοποίησης της ίδιας της Κυβέρνησης να συνεχίσει να ασκεί εξουσία λόγω ενός εξαιρετικού και θεσμικά σημαντικού γεγονότος (οικονομικού, εθνικού ή άλλου).

ΣΧΕΤΙΚΑ**Αφήσαμε την κρίση να πάει χαμένη...**

Ωστόσο, για να γίνει αποδεκτή από το κοινοβούλιο μια πρόταση δυσπιστίας απαιτείται η απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των μελών του, δηλαδή σήμερα τουλάχιστον από 151 βουλευτές. Συνεπώς, κάθε νουεχής πολίτης αντιλαμβάνεται ότι μια πρόταση δυσπιστίας έχει νόημα όταν η ένταση των γεγονότων κλονίζει το κυβερνητικό αφήγημα, καταδεικνύει μια διλημματική αμφιβολία περί αποδοχής των κυβερνητικών επιλογών από την ίδια την κοινοβουλευτική πλειοψηφία και ταυτόχρονα αμφισβητείται ευρέως από την κοινωνία.

Στη συνταγματική θεωρία δεν παραγνωρίζονταν στον παρελθόν η ισχυρή επικοινωνιακή λειτουργία μιας πρότασης μομφής. Τούτο, όμως, σήμερα δεν φαίνεται να επιβεβαιώνεται στο βαθμό που μια πρόταση μομφής στερείται ισχυρού κοινωνικού ερείσματος και απουσιάζουν παντελώς οι διαφωνίες για τις κυβερνητικές επιλογές εντός της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας. Άλλωστε, σήμερα το πολιτικό προϊόν είναι μαζικά διαθέσιμο μέσω του διαδικτύου και των social media, μάλιστα σε βαθμό αντιστρόφως ανάλογο των ποιοτικών χαρακτηριστικών που συνήθως το χαρακτηρίζουν. Για ποιο λόγο, λοιπόν, υποβλήθηκε η πρόσφατη πρόταση μομφής;

Πράγματι, η πρόσφατη επιλογή της αξιωματικής αντιπολίτευσης να καταθέσει πρόταση δυσπιστίας με επίκληση κυβερνητικής ανεπάρκειας στη διαχείριση της πανδημίας, της πρόσφατης κακοκαιρίας και της ακρίβειας εξαντλείται στο πλαίσιο της επικοινωνιακής εκμετάλλευσης ενός θεσμικού όπλου που το Σύνταγμα χορηγεί κυρίως για άλλους λόγους.

ΣΧΕΤΙΚΑ**Τι είναι πρόταση μομφής - Πότε θα γίνει η ονομαστική ψηφοφορία**

Η απίσχναση των επικοινωνιακών ωφελειών μιας τέτοιας ενέργειας αποδεικνύεται τόσο από τα γεγονότα του σήμερα όσο και από την ιστορία. Οι προτάσεις μομφής τα τελευταία χρόνια ταυτίζονται με πολιτικάντικα πυροτεχνήματα. Ενώ μέχρι και την δεκαετία του 1990 υποβάλλονταν με φειδώ και κυρίως για εθνικά θέματα ή ζητήματα που συγκλόνιζαν την πολιτική ζωή της χώρας, η μετέπειτα πολιτική πρακτική έδειξε μεγαλύτερη ευκολία στην υποβολή της και για λιγότερο σημαντικά γεγονότα. Τούτο είχε ως αποτέλεσμα να ατονήσει σταδιακά το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης, καθώς έπαψε να συνδέεται με κομβικά συμβάντα, με επιπτώσεις διαρκείας στη ζωή των πολιτών. Σημειωτέον ότι, στη μεταπολίτευση, καμία πρόταση δυσπιστίας κατά καμίας κυβέρνησης – και έχουν υποβληθεί 14 με την πρόσφατη – δεν έχει τελεσφορήσει. Τουλάχιστον σε σχέση με τον απώτατο σκοπό της, την ανατροπή της κυβέρνησης από τη Βουλή.

Ξαναερχόμαστε στο ερώτημα. Γιατί τώρα και γιατί με αυτό το περιεχόμενο; Μάλλον διότι η αξιωματική αντιπολίτευση – παραδομένη στη ράθυμη διαδικασία της πολιτικής θεωρίας του «ώριμου φρούτου» - νιώθει πολλαπλή πίεση τόσο στο εσωτερικό της όσο και στην πολιτική κοινότητα, καθόσον η διαφορά της από το πρώτο κόμμα διευρύνεται ενώ από το τρίτο κόμμα έχει εξανεμιστεί. Μια τέτοια ενέργεια, όμως, στερούμενη επαρκούς πολιτικού υπόβαθρου αποτελεί μομφή προς την ίδια. Αναδεικνύει μια ζωτική αδυναμία άσκησης ουσιαστικής πολιτικής κριτικής και γόνιμης αντιπολίτευσης. Και όταν παρουσιάζεται υστέρηση στα βασικά καταφεύγουμε σε ευκαιριακές πολιτικές πρακτικές. Σε φανφαρόνικες προτάσεις δυσπιστίας υπό συνταγματικό μανδύα...